Tjänsteutlåtande
2023-02-16
Dnr SON 2023/56-71

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Utredningsadministratör
Michael Fant

SOCIALNÄMNDEN
2023-03-22

Avtalssamverkan mellan Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm om gemensam tjänstemannaorganisation för socialnämndens ansvar inom det familjerättsliga området

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner *Utredning om förutsättningar för en gemensam familjerätt för kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm*, daterad den 2 januari 2023.
2. *Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta*

   Kommunfullmäktige beslutar att Täby kommun genom avtalssamverkan med Danderyd, Lidingö och Vaxholms kommun skapar en gemensam tjänstemannaorganisation där Danderyds kommun ska vara värdkommun för socialnämndens ansvar inom det familjerättsliga området (”familjerätten”) och noterar den redovisade kostnadsfördelningen.
3. *Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om punkt 2 ovan beslutar socialnämnden för egen del*

   Socialnämnden beslutar att avsätta medel enligt redovisad kostnadskalkyl för Täby kommuns andel av de beräknade kostnaderna för genomförandeprojektet.

Sammanfattning

Under våren 2022 beslutade de fyra kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm att ge en arbetsgrupp med representanter från respektive kommun i

uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam familjerätt, socialnämnden sammanträde den 22 mars 2022, § 39.

Utredningens bedömning är att en gemensam familjerätt genom avtalssamverkan för Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholms kommun innebär samordningsvinster i form av en mer effektiv verksamhet med sammanhållen kompetens och bibehållen kontinuitet. En gemensam familjerätt bedöms ha goda möjligheter att utveckla verksamheten på ett sätt som kan bidra till de fördelar som identifierats med en sammanslagning. En sammanslagning av kommunernas familjerätter bedöms även vara förenligt med ett upprätthållande av principen om barnets bästa.

Baserat på utredningen föreslår avdelningen social omsorg således att Täby kommun ska ingå samverkansavtal om detta och att Danderyds kommun ska vara värdkommun för den gemensamma organisationen. Handläggarna kommer i så fall att organiseras inom socialförvaltningens familjeavdelning i Danderyds kommun.

Ärendet har förhandlats enligt MBL § 11 den 16 mars 2023.

Ärendet

Bakgrund

Diskussioner om en gemensam familjerätt för nordostkommunerna i Stockholms län har förts i olika former och forum sedan 2009. Antalet intresserade kommuner har varierat över tid. Mellan åren 2019 och 2021 har frågan utretts, men underlaget som presenterades ansågs inte tillräckligt underbyggt för att ligga till grund för ett beslut. Den 22 mars 2022 beslutade socialnämnden, § 39, att uppdra åt socialchef att utreda förutsättningarna för en gemensam familjerätt med andra nordostkommuner och återrapportera förslag på åtgärder.

Under våren 2022 beslutade de fyra kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm att ge en arbetsgrupp med representanter från respektive kommun i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam familjerätt med Danderyd som värdkommun och vad ett sådant förslag praktiskt skulle innebära för kommunerna, se bilaga 1.

Familjerätten ger invånare stöd och rådgivning om familjerättsliga frågor som rör separation, vårdnad, boende och umgänge, fader- och föräldraskap samt adoptioner. Familjerätten utför också olika typer av utredningar på uppdrag av

tingsrätten, vilket skiljer familjerättens arbete från socialtjänstens andra områden. De familjerättsliga frågorna regleras främst i föräldrabalken och till viss del i socialtjänstlagen. Även barnkonventionens principer om barns bästa är grundläggande för arbetet.

Juridisk samverkan

Den 1 juli 2018 infördes en generell rätt till kommunal avtalssamverkan i kommunallagen. Rätten ger kommunerna möjlighet att ingå avtalssamverkan med stöd av 9 kap. 37 § kommunallag (2017:725). Sveriges kommuner och regioner har lyft fram familjerätt som ett tänkbart och lämpligt område för kommunerna att överväga samverkan inom i syfte att underlätta, effektivisera och öka kvaliteten.

Avtalssamverkan innebär inte någon förändring av huvudmannaskapet för de uppgifter avtalet omfattar. Den kommun som åtar sig att utföra en uppgift åt en annan kommun övertar inte det övergripande ansvaret för uppgiften. De beslut som fattas på delegation avseende invånare i Täby kommun tas för socialnämnden i Täby kommuns räkning. Delegationsbesluten ska i vanlig ordning anmälas till ansvarig socialnämnd (hemkommunens). Beslut som inte delegeras ska även fortsättningsvis beslutas av socialnämnden i hemkommunen.

Bedömning och slutsats

Bedömningen är att en gemensam familjerätt genom avtalssamverkan för Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholms kommun innebär samordningsvinster i form av en mer effektiv verksamhet med sammanhållen kompetens och bibehållen kontinuitet. Bedömningen är också att en gemensam familjerätt ger bättre förutsättningar för specialisering vilket kvalitetssäkrar verksamheten. En gemensam organisation bedöms ha goda möjligheter att utveckla verksamheten på ett sätt som kan bidra till de fördelar som identifierats med en sammanslagning. En sammanslagning av kommunernas familjerätter bedöms vara förenligt med ett upprätthållande av principen om barnets bästa, se barnkonsekvensanalys i bilaga 1.

Eventuella kommande förändringar av lagar och riktlinjer inom det familjerättsliga området förutsätter en organisation som har möjlighet att möta utvecklingen. Utvecklingsfrågor och metodutveckling kan drivas med större framgång i en gemensam familjerätt.

Ärendet har förhandlats enligt MBL § 11 den 16 mars 2023.

Ytterligare beslut i Täby kommun

Avsikten är att avtal om samverkan ska ingås efter att kommunfullmäktige har fattat aktuellt beslut. Att besluta om att ingå samverkansavtalet är ett led i socialnämndens ansvar och omfattar i sig den typ av frågor som ingår i en nämnds ansvar enligt 6 kap. 3 och 6 §§ kommunallag (2017:725). Om fullmäktige fattar det föreslagna beslutet vid sitt sammanträde den 15 maj 2023 kan beslut om själva avtalet om avtalssamverkan tas tidigast vid socialnämndens sammanträde den 14 juni 2023.

Genomförande

En projektorganisation med en projektledare behöver tillsättas för att förbereda och genomföra sammanslagningen. Värdkommunen kommer anställa en projektledare samt en chef för att förbereda för verksamhetsstart. Respektive kommun deltar med passande funktioner i styrgrupp och arbetsgrupper som aktivt arbetar med införandet. Fokusområden för en projektorganisation är samverkansavtal, delegationsordning och styrdokument, organisation och personalresurser, lokaler, verksamhetssystem samt IT och persondatasäkerhetsfrågor. För redogörelse av tidplan se bilaga 2.

Kostnader det medför med en anställd projektledare och en enhetschef under genomförandeprojektet fördelas mellan kommunerna genom nedan fördelningsnyckel beräknat på antal invånare. Beräkningen är en kalkyl och debitering kommer att ske utifrån faktisk kostnad.

Belopp i tkr	Danderyd	Vaxholm	Lidingö	Täby	Totalt
Procentuell kostnads-fördelning för den nya organisationen beräknat på antal invånare	20%	7%	29%	44%	100%
Kostnadsfördelning 2023	98 000	34 300	142 100	215 600	490 000
Kostnadsfördelning 2024	88 666	31 033	128 566	195 066	443 331
Sammanlagd kostnadsfördelning	**186 666**	**65 333**	**270 666**	**410 666**	**933 331**

Ekonomiska överväganden

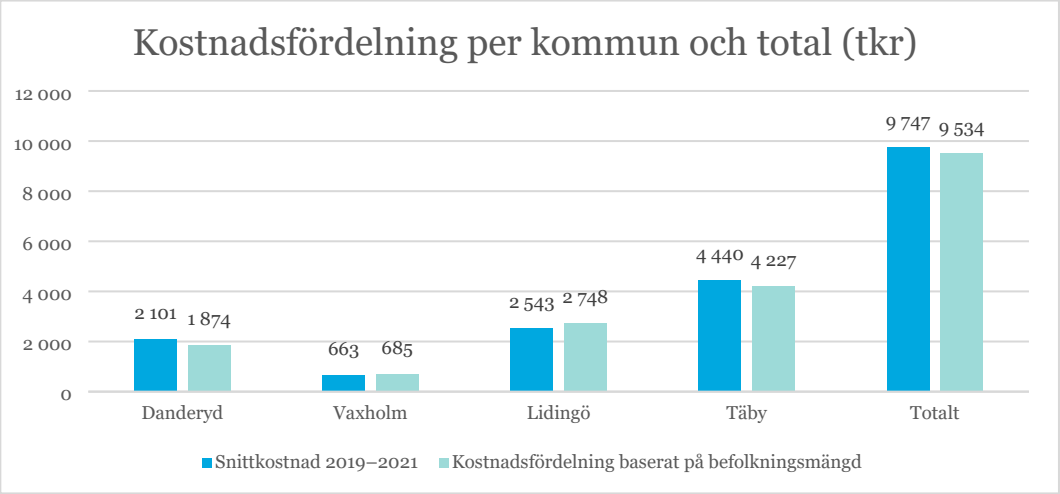

Som framgår av utredningen visar beräknad prognos att kostnaderna skulle minska totalt givet att kommunerna skulle ingå en gemensam familjerätt. Kostnadsminskningen bedöms framför allt bero på lägre konsultkostnader och effektiviseringsvinster. Initialt kommer en implementeringskostnad uppstå för en projektledare som ska samordna implementeringsarbetet. Kostnaderna kommer att fördelas mellan de fyra kommunerna.

För Täby kommuns del innebär en övergång i en gemensam familjerätt enligt utredningen inte en ökad kostnad jämfört med snittkostnaden för familjerätten i kommunen mellan åren 2019–2021.

Claes Lagergren
Socialchef

Kotte Wennberg
Avdelningschef

Bilagor

1. *Utredning om förutsättningar för en gemensam familjerätt för kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby och Vaxholm*, daterad den 2 januari 2023.
2. Tidplan för en gemensam familjerätt, daterad den 18 januari 2023.
3. Protokoll, förhandling enligt § 11 lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL), daterad den 16 mars 2023.

Expedieras

Danderyds kommun, socialforvaltning@danderyd.se

Lidingö stad, omsorg.social@lidingo.se

Vaxholms kommun, sociala@vaxholm.se

Kommunstyrelsen

Claes Lagergren, socialchef

Kotte Wennberg, avdelningschef

Michael Fant, utredningsadministratör